

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС

РОДИННЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 року.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Родинне виховання учнів початкової школи
Викладач(-і)	Замрозович-Шадріна С.Р.
Контактний телефон викладача	0966068182
Е-mail викладача	svitlana.zamrozevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок о 14.50
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є вивчення методів, форм і засобів родинного виховання учнів початкової школи, особливостей їхнього виховання у родині.</p> <p><i>Коротко особливості, зміст.</i> Дисципліна «Родинне виховання учнів початкової школи» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на третьому курсі у п'ятому семестрі. Даний курс передбачає ознайомлення майбутніх фахівців із теоретичними основами родинного виховання, особливостями виховного впливу сім'ї на фізичний, емоційний, інтелектуальний, духовний розвиток молодшого школяра; формування в нього відповідного ставлення до сімейних традицій; підготовки його до життєдіяльності в соціумі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою</i> викладання навчальної дисципліни «Родинне виховання учнів початкової школи» є розкрити сучасні наукові уявлення про родинне та сімейне виховання, доцільні шляхи та засоби родинного виховання молодших школярів і сформувати у студентів певні вміння, навички консультування батьків із питань родинної педагогіки.</p> <p><i>Основними цілями</i> вивчення дисципліни є: ознайомити студентів із особливостями родинного виховання; роллю батьків та інших членів родини у формуванні особистості молодшого школяра; особливостями статевої ідентифікації хлопчиків і дівчаток та врахування цього фактора у сімейному вихованні; методами педагогічного впливу батьків і доцільність їх використання.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення ЗСЖ.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних</p>	

компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Результати навчання:

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес із урахуванням вікових, індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати й організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття /практичні/лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
5	Початкова освіта	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	заняття	сам.роб.
1. Особливості родинного виховання учнів початкових класів	2		4
2. Батьки та інші родичі як найперші вихователі дитини	2		4
3. Засоби, методи родинного виховання учнів початкових класів	2		4
4. Формування культури особистості молодших школярів у родині	2	2	4
5. Особливості виховання учнів початкових класів у різних за	2		4

структурою сім'ях			
6. Співпраця педагогів і батьків у збагаченні родинного виховання молодших школярів	2	2	4
7. Вплив пестувального мистецтва на розвиток дитини молодшого шкільного віку		2	4
8. Використання дитячих ігор і забавлянок у родинному вихованні		2	6
9. Значення казок у вихованні дітей молодшого шкільного віку		2	6
10. Господарсько-трудове та економічне виховання молодших школярів у сім'ї		2	4
11. Вплив книг, преси, телебачення та інтернету на становлення громадянина у сім'ї		2	4
12. Статеве виховання учнів початкових класів у сім'ї		2	6
13. Особливості взаємин і специфіка виховання молодших школярів у розлучених у сім'ях		2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. 100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмових робіт	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими фактами він користувався.
Семінарські заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (5 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (30 балів).
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік форма здачі – письмова.

7. Політика навчальної дисципліни

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

Неформальна освіта. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<http://surl.li/vvwxlh>).

8. Рекомендована література

1. Алendarь Н. І. Комунікативна взаємодія з батьками вихованців як складова професійної компетентності майбутніх вихователів. І Міжнародна науково-практична конференція «Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації» 23-24 квітня 2020, Харків.
2. Бакун Н. Родинне виховання. *Директор школи*. 2010. № 26-27. С.40.
3. Гурова О. Родинне виховання та освіта: Організація виховного процесу. *Дифектолог*. 2011. № 3. С.26-28.
4. Заброцький М. М. Основи вікової психології: [навч. посіб.] Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2006. 112 с.
5. Замрозевич-Шадріна С. Р. Особливості взаємодії школи і сім'ї у формуванні здорового способу життя молодших школярів. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. № 4 (9). 2022. С.125-132.
6. Кірієнко Т. Співпраця з родиною. Семінар для педагогів. *Дошкільне виховання*. 2006. № 10. С. 7-9.
7. Ковбас Б., Костів В. Родинна педагогіка: У 3-х томах Том І. Основи родинних взаємовідносин. Івано-Франківськ, 2006. 288 с.
8. Ковтун О. Єдиний освітній простір для педагогів, батьків та їхніх дітей. *Практика управління дошкільним закладом*. 2014. № 4. С. 7-15.
9. Корнієнко К. Значення сім'ї у фізичному вихованні учнів початкових класів. Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. м. Кам'янець-Подільський: Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2023. С. 247-248.
10. Корнієнко К. Проблеми фізичного виховання учнів початкових класів у сім'ї. Інноваційні дослідження та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя Приватного вищого

- навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». Рівне, 2023. Ч. 4. С. 54-56.
11. Кравець В. П. Психолого-педагогічні основи підготовки школярів до сімейного життя (монографія). Тернопіль. 1997.
  12. Ладивір С. Родинні джерела духовності. *Дошкільне виховання*. 2012. №5 С. 6-9.
  13. Лопатіна О. Книга 30 уроків про родинне виховання. Для занять з дітьми молодшого та середнього шкільного віку. Київ: Основа 2020. 255с.
  14. Машовець М. А. Підготовка студентів до співпраці з батьками дітей дошкільного віку. Київ. 2000. 128 с.
  15. Машовець М. Про можливості пренатальної педагогіки. *Дошкільне виховання*. 2003. № 6. С.12-13.
  16. Модло О.П. Сімейно-родинне виховання. *Класному керівнику. Усе для роботи*. 2010. № 6. С.6
  17. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / За ред. проф. А. Й. Капської. Київ: ДЦССМ, 2003.184 с.
  18. Овдій Л., Д'яченко Т., Коган Л. На порозі школи: співпраця з батьками. *Вихователь методист дошкільного закладу*. 2014. № 5. С. 49-52.
  19. Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання / За ред. Красовицького М.Ю. Київ-Івано-Франківськ, 2000. 218 с.
  20. Родинна педагогіка: Навч.-метод. посібник/А.А.Марушкевич, В.Г.Постовий, Т.Ф.Алексєєнко та ін. Київ, 2002. 216 с.
  21. Пугачова С.А. Родинне виховання в ДНЗ. *Дошкільний навчальний заклад*. 2017. № 3 [123]. С.6-14.
  22. Родинне сонцеколо. Методичний порадник для роботи з батьками / Авторупорядник Л.В. Калуська. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 104 с.
  23. Сімейне виховання та його технології : студії: родинна педагогіка / Т. Кравченко, О. Хромова. *Учитель*. 2000. № 1-3. С.17-21.
  24. Сімейна педагогіка : навч.-метод. посібник. Вид. 2-е, доп., перероб. / уклад. Н. А.Дудник, В. С. Кривда. Умань, 2021. 148 с.
  25. Спичак М. Курс на співпрацю з батьками. *Дошкільне виховання*. 2007. № 3. С. 14.
  26. Сухарева Л. С. Піклуємось разом з батьками. Робота з батьками дошкільників. Харків: Вид. група «Основа»: «Тріада», 2008. 128с.
  27. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка / Укл. і авт. вступ. ст .В. Ф. Шморгун. Київ, 1987.
  28. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. Київ: Рад. школа, 1978. 263 с.
  29. Тикоть О. Нетворкінг: соцмережі для просвіти батьків. *Палітра педагога*. 2017. № 3. С. 22-24.
  30. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. навч.-метод. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 368 с.
  31. Трубавіна І. М. Зміст та форми просвітницької роботи з батьками. Київ, 2000. 88 с.
  32. Черниш Л.І. Родинне виховання та його вплив на особистісний розвиток дитини. *Виховна робота в школі*. 2017. № 35. С. 5-8.
  33. Хороленко А.О. Родинне виховання учнів. *Початкове навчання та виховання* 2007. № 35. С.2.
  34. Шаповалова О.В. Роль сім'ї у дошкільній освіті: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми: редакційно-видавничий відділ СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 225с

Проф. Замрозович-Шадріна Світлана Романівна